

at de søger lignende Laan ad privat Vej. Vi har i mange Aar arbejdet for at give mindre bemidlede Adgang til Jord ved, at Staten skaffede dem Laan paa indtil 90 pCt. af Ejendommens Værdi. At man ad privat Vej danner Laaneforeninger, som højst gaar til at yde Laan paa 70 pCt. af Ejendommens Værdi, synes jeg virkelig ikke, man kan bebrejde de vedkommende. Naar man her anbefaler et Lovforslag, som giver Adgang til Laan af Statskassen af $\frac{7}{8}$ af Bygningernes Værdi, kan man ikke samtidig bebrejde Folk, at de ad privat Vej søger at faa sekundære Pante-laan i deres Ejendomme, som ikke naar nær saa højt op og heller ikke saa højt som de i Loven om Oprettelse af Husmandsbrug omhandlede Laan. Jeg synes, det bør siges, at naar Folk vil hjælpe sig selv — og det er det, de gør, naar de gaar ind i en Laaneforening med solidarisk Ansvar —, skal Staten være glad ved, at de gaar den Vej og ikke kommer til Staten for at faa Hjælp til noget, de kan hjælpe sig selv med. Det er ikke længer saadan, som det var tidligere, da man i Almindelighed skulde eje Halvdelen eller mere af en Ejendoms Værdi for at overtage den, og man kan heller ikke vente, at det i Fremtiden vil blive saadan, at Folk, der har store Kapitaler, drager ind i det praktiske Landbrugsarbejde og tager haardt fat dér. Der skal nemlig tages haardt fat, naar man skal forrente baade første og anden Prioritet, det er rigtigt, men det viser sig dog Gang paa Gang, at Folk derved arbejder sig op til en selvstændig Stilling og efterhaanden stryger noget af Gælden af sig, eller rettere sætter Penge i Sparekassen, hvilket bliver det samme. Man skal ikke bebrejde Folk, at de vil hjælpe sig selv, man skal tværtimod være glad ved, at Folk i Forening tager en Opgave op, som de ellers vilde komme til Staten med.

Landbrugsministeren (K. Pedersen): Jeg vil i Anledning af den stedfundne Forhandling gøre nogle faa Bemærkninger. Af Forhandlingen faar man det Indtryk, som sikkert er rigtigt, at man vil kunne enes om dette Lovforslag. Det ærede Medlem fra Ribe (Brorsen) sluttede sin Tale i Dag med at sige, at han haabede, vi skulde kunne enes om Lovforslaget, og det er mit Indtryk, at vi vil kunne enes om de her foreslaaede Bestemmelser paa een nær. Det ærede Medlem fra Ribe beklagede, at baade det ærede Medlem fra Lejre (N. Frederiksen) og jeg havde

lagt saa stor Vægt paa disse periodiske Vurderinger, og det er der, kan jeg forstaa, at Vanskeligheden ligger. Det er imidlertid Kærnepunktet i dette Lovforslag, og dersom det ikke var der, vilde jeg i langt mindre Grad, end Tilfældet er, interessere mig for hele denne Sag. Det er jo et lille Omraade, dette Lovforslag spænder over, det ved vi alle, og der er ikke synderlig mange af os, der holder paa, at Staten bør være Jordopkøber og fæste den købte Jord ud paa den Maade, Lovforslaget her angiver. Det, det drejer sig om i Øjeblikket paa det foreliggende begrænsede Omraade, er Spørgsmaalet om, hvorvidt man kan gaa ind paa det Princip, der er foreslaaet her: at man, hvad det ærede Medlem fra Vinderup (Moltesen) berørte i sin Omtale af Kapitelstaksten, skulde gøre Forsøg paa at lade Køberen af Statsjord svare en vekslende Afgift, der staar i Forhold til den Værdi, Jorden til enhver Tid har. Det ærede Medlem fra Ribe sagde, at naar man kommer ind paa disse periodiske Vurderinger, ved man ikke rigtig, hvad man gaar ind til. Han mener, at det vidstes bedre, naar vedkommende Køber var sikker paa, at der ingen Vurdering forelaa før ved Ejerskifte. Men det forholder sig ikke saaledes. Hvis man f. Eks. i 1913 købte en Landejendom og mente, at man vidste, hvad man gik ind til, maatte man jo indrømme, at det vidste man den Gang slet ikke, lige saa lidt som en Mand, der i Øjeblikket køber en Landejendom, ved, hvad denne Ejendom er værd, naar der er gaaet 10 Aar eller maaske blot 2 Aar. Det er netop hele dette Spekulations- og Risikomoment, som ligger i Køb af Jord, jeg gerne vil tage bort, og i alt Fald er jeg meget interesseret i at faa at vide, hvordan i det hele den danske Rigsdag ser paa dette Anliggende.

Det er rigtigt, hvad det ærede Medlem fra Vinderup udtalte, at man i sin Tid er gaaet ud fra som et Evangelium, at den eneste rigtige Form for Jordbesiddelse var, at man ejede Jorden, altsaa besad Jorden i Kraft af det, man den Gang kaldte Selveje, og det er netop det, jeg ikke anerkender, jeg mener, der er andre Former for Besiddelse af Jord, som fuldt kan staa ved Siden af Selveje. Derfor sagde jeg i min Tale forleden, at det, som er Kærnepunktet i dette Lovforslag, er de periodiske Vurderinger, men jeg skal være den første til at indrømme, at Gennemførelsen deraf kan have sine Vanskeligheder, og det ærede Medlem fra Ribe sagde rigtig, at de hviler kun paa et Skøn. Ja, det